

Storstockholms
brandförsvaret

Dokumentnummer: VL2013-02

Tillfällig övernattnig

Vägledning om åtgärder vid tillfällig
övernattning.

Storstockholms brandförsvaret är ett
kommunalförbund som ansvarar för
räddningstjänsten åt tio kommuner:
Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm,
Sundbyberg, Täby, Vallentuna,
Vaxholm, Värmdö och Österåker.

Vägledning om åtgärder vid tillfällig övernattning

Dokumentnummer: VL2013-02

Giltighet: Kommuner inom Storstockholms brandförsvaret

Berörda regelverk: Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)

Senast reviderad: 2018-10-31

Beslutad 2013-01-16

Upprättad av: Leif Grönlund, Enhetschef Olycksförebyggande myndighetsutövning och stöd till den enskilde

Beslutad: David Nyman, Avdelningschef för Riskhantering

Inledning

Som tillsynsmyndighet och sakkunniga inom området brandskydd får Storstockholms brandförsvär, SSBF, ofta frågor kring vilka brandskyddskrav som gäller vid övernattnings i byggnader/lokaler där övernattnings normalt inte förväntas förekomma. Vanligt förekommande byggnadstyper är t.ex. skolor, idrottshallar och andra samlingslokaler och klubbstugor. Rum för tillfälliga övernattnings iordningsställs ofta även i flerbostadshus.

I vissa fall sker övernattnings i samband med förenings- eller kursverksamhet och ersätter då boende på hotell eller annan anläggning utformad för övernattnings. Detta är vanligt vid t.ex. skolresor, idrottsevenemang och liknande. I andra fall kan det handla om s.k. pedagogiska övernattnings på förskolor/skolor eller att man övernattar på den egna arbetsplatsen, i klubbstugan eller i iordningsställda övernattningsrum i andra typer av byggnader/verksamheter. I de senare fallen har de övernattnings oftast en god lokalkännedom.

Vägledningen beskriver den brandskydds nivå som SSBF anser bör upprätthållas i samband med övernattnings i sådana lokaler/byggnader. Om brandskydds nivå är sämre än vad som framgår av denna vägledning kan SSBF i samband med tillsyn komma att ställa krav på att kompletterande åtgärder vidtas.

Det är i sammanhanget viktigt att betona att ansvaret för brandskyddet helt ligger på den som äger och upplåter byggnaden samt de som använder byggnaden för övernattnings.

Allmänna brandskydds krav i lokaler för tillfällig övernattnings

I byggnader/lokaler där övernattnings sker, oavsett om det sker återkommande eller vid enstaka fall, om det är många övernattnings eller få, måste de övernattnings ha möjlighet till säker utrymning vid brand. I hotell, förläggningar o.d. där övernattnings sker återkommande säkerställs detta genom att verksamheten/fastigheten är byggd och anpassad för ändamålet enligt Boverkets byggregler. I andra typer av byggnader behöver oftast kompletterande åtgärder vidtas för att kunna erbjuda ett likvärdigt skydd.

Det skydd som behöver åstadkommas i lokaler för tillfällig övernattnings där kompletterande åtgärder kan behövas, kan sammanfattas i följande punkter:

- **Tidig upptäckt av brand**
En anordning som upptäcker (detekterar) rök och via larmsignal väcker de sovande är en grundförutsättning vid all övernattnings. Oftast, t.ex. när det handlar om ett fåtal övernattnings (max 25 är ett riktvärde) och/eller när

övernattning endast sker i rum i markplan och som har tillgång till fönster, räcker det med brandvarnare i övernattningsrummet.

Om övernattning sker i flera rum behöver givetvis varje rum vara försedd med brandvarnare. I dessa fall bör brandvarnarna vara seriekopplade.

Om övernattning sker på andra plan än markplan kan det vara motiverat att förse även korridorer/utrymmen utanför övernattningsrummet med seriekopplade rökdetektorer.

- **Larm till räddningstjänst**

Vid övernattning som omfattar flera personer (grupper eller sällskap) bör de övernattande ha möjlighet att larma SOS 112 t.ex. via mobiltelefon.

- **Utrymning**

Det måste alltid finnas minst två, av varandra oberoende, vägar ut till det fria. Vid övernattning i rum belägna i markplan och där ett fåtal personer (max 25) övernattar kan lätt öppningsbara fönster utgöra den alternativa utrymningsvägen om de är utformade på ett sådant sätt att säker utrymning kan ske.

Vid övernattning i rum där fönster inte går att använda (utan risk för personskador) måste möjligheten till säker utrymning säkerställas på annat sätt. Detta är normalt bara möjligt om det direkt utanför övernattningsrummet finns korridor eller liknande med en utrymningsväg (trapphus) i varje ände. I dessa fall måste korridoren vara fri från hindrande och brännbart material och alla dörrar mot korridoren måste vara stängda med god och tät tillhållning. Allt för att minimera risken för att korridoren rökfylls av en brand från ett intilliggande utrymme innan de övernattande hunnit utrymma. Vägen ut ska vara försedd med genomlysta eller efterlysande utrymningsskyltar och dörrar ska vara lätt öppningsbara inifrån utan nyckel eller annat verktyg. Om utrymning ska ske via korridorer eller liknande bör dessa vara försedda med allmänbelysning.

- **Minimerad brandrisk**

Övernattning bör inte ske i lokaler med hög brandbelastning och där risken för brand och/eller snabbt brandförlopp kan betraktas som särskilt stor. Exempel på detta är slöjdsalar, teknikrum och förrådsutrymmen på vindar och/eller källare.

- **Släckutrustning**

Släckutrustning i form av handbrandsläckare eller fast monterade slangrullar bör finnas i eller utanför varje rum där tillfällig övernattning sker.

- **Anslag/skyltning**

I rum för övernattning bör det finnas anslag som vid behov, t.ex. vid förläggning av grupper, visar:

- Utrymningsvägarnas och släckutrustningens placering
- Återsamlingsplats
- Byggnadens namn och adress (position)
- Information om åtgärder vid brand
- Checklista för kontroll innan övernattning
- Kontaktpersoner (brandskyddsansvarig) för byggnaden/lokalen
- Ordningsregler vid övernattning

- **Ansvar och organisation**

Fastighetsägaren

Det åligger normalt byggnadsägaren/uthyraren att se till att de ovan angivna förutsättningarna är utförda, att de kontrolleras och underhålls samt vid behov revideras. Det ankommer dessutom på uthyraren att delge hyresgästerna de regler och förutsättningar som gäller för den tillfälliga övernattningen.

Hyresgästen

Det åligger hyresgästerna (gruppledare e.d.) att ansvara för att givna förutsättningar beaktas och att ordningsregler följs.

- **Övrigt/Rekommendationer**

- Kontrollera alltid med fastighetsägaren att denne tillåter övernattning i lokalerna samt vilka förutsättningarna är.
- Kontrollera innan övernattning att rökdetektorer, utrymningsvägar, telefon m.m. fungerar samt att brandrisker är minimerade. Klargör för samtliga övernattande hur utrymning och återsamling i händelse av brand ska ske.
- Kontrollera att handbrandsläckare finns på plats, är hela och att tryckmätaren visar grönt.
- SSBF rekommenderar att skyddet kompletteras med vakenvakt i de fall de övernattande i huvudsak består av barn och/eller ungdomar.
- Om en byggnad ska upplåtas för övernattning på andra plan än markplan och/eller för flera, av varandra oberoende, hyresgäster bör en sakkunnig inom brandskydd kontaktas för rådgivning.